

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

Η εταιρεία – μέλος του ΣΑΤΕ «ΜΗΛΙΩΤΗΣ Α.Ε.» υπέβαλε το ακόλουθο ερώτημα:

Δικαιούται η εταιρεία πιστοποιητικό εμπειρίας και πιστοποιητικό κύκλου εργασιών από εγκεκριμένη υπεργολαβία που έχει συνάψει με τον ανάδοχο έργου εφόσον έχει τα απαιτούμενα στοιχεία για το ποσό της υπεργολαβίας που έχει αναλάβει (τάξη και κατηγορία πτυχίου); Το ποσό αυτό αφαιρείται από την εμπειρία και τον κύκλο εργασιών που δικαιούται ο ανάδοχος του έργου;

Η απάντησή μου επί του ανωτέρω ερωτήματος έχει ως εξής:

I.

1.1. Η παράγραφος 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2940/2001, προβλέπει τα ακόλουθα αναφορικά με τον επιμερισμό μεταξύ αναδόχου και εγκεκριμένου υπεργολάβου της εμπειρίας που αποκτάται από την εκτέλεση ενός έργου:

«Η έγκριση της υπεργολαβίας έχει τις εξής συνέπειες:

α. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας και του ορίου του ανεκτέλεστου μέρους εργολαβιών δημοσίων έργων του υπεργολάβου.

β. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, αφαιρείται από το ανεκτέλεστο του αναδόχου, ο οποίος δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το σύνολο του έργου».

1.2. Αντίστοιχη γενικής ισχύος διάταξη που να ρυθμίζει τον επιμερισμό του κύκλου εργασιών μεταξύ αναδόχου και εγκεκριμένου υπεργολάβου δεν υφίσταται στην κείμενη νομοθεσία, παρά μόνο αυτή της παραγράφου 29 α' (δδ) του άρθρου 16 του ν. 1418/1984, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε στο σύνολό του από το άρθρο 4 του ν. 2940/2001, η οποία έχει ως εξής:

«δδ. Τόσο για τα δημόσια όσο και για τα ιδιωτικά έργα δεν λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος εργασιών που προκύπτει από συμβάσεις έργου μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων εγγεγραμμένων στο Μ.Ε.ΕΠ. και τα αντίστοιχα τιμολόγια εσόδων που έχει εκδώσει καθεμία από τις επιχειρήσεις αυτές προς την άλλη, ανεξάρτητα αν αυτά περιλαμβάνονται στη δήλωση φορολογίας εισοδήματός τους, εκτός εάν υπάρχει εγκεκριμένη, από τον κύριο του έργου, υπεργολαβία. Στις περιπτώσεις αυτές προσκομίζεται η σύμβαση του αναδόχου με τον υπεργολάβο, η οποία θα πρέπει να έχει κατατεθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. κατά τη διάρκεια σύναψης της σύμβασης, και τα εκδοθέντα τιμολόγια εσόδων. Ο ανωτέρω κύκλος εργασιών του υπεργολάβου αφαιρείται από τον κύκλο εργασιών του αναδόχου».

II.

2.1. Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, καθώς και από το γενικότερο νομοθετικό πλαίσιο, προκύπτουν οι ακόλουθες διαπιστώσεις:

α) Η διάταξη της παραγράφου 29 α' (δδ) του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 ρυθμίζει τον τρόπο υπολογισμού του αριθμητή του κλάσματος α1 του Τύπου Κατάταξης για την έκτακτη επανάκριση των εργοληπτικών επιχειρήσεων, η οποία έλαβε χώρα και ολοκληρώθηκε βάσει του ν. 2940/2001. Από την ερμηνεία της παραγράφου αυτής, σε συνδυασμό με τις λοιπές συναφείς διατάξεις του ν. 2940/2001, δύναται βεσπίμως να υποστηριχθεί η άποψη ότι η ανωτέρω διάταξη ήταν εφάπαξ εφαρμογής και αφορούσε μόνο τις αναγνωρισμένες βάσει της εν λόγω παραγράφου υπεργολαβίες. Επιχείρημα υπέρ αυτής της άποψης προσφέρει και το στοιχείο ότι ως αριθμητής του κλάσματος α1 του Τύπου Κατάταξης μπαίνει ο κύκλος εργασιών των χρήσεων 1998, 1999 και 2000.

β) Ο κύκλος εργασιών αποτελεί λογιστικό μέγεθος, στο οποίο ενσωματώνεται, βάσει των γενικώς παραδεδεγμένων λογιστικών αρχών αλλά και της κοινής πείρας, το σύνολο του οικονομικού αντικειμένου ενός έργου, περιλαμβανομένων και των τμημάτων εκείνων που εκτελέστηκαν υπεργολαβικώς. Επομένως, από λογιστικής απόψεως, δεν νοείται αφαίρεση από τον κύκλο εργασιών του αναδόχου της αξίας των τμημάτων εκείνων του έργου που εκτελέστηκαν από υπεργολάβους. Βεβαίως, ο νομοθέτης είναι δυνατόν, προς εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών, να προβαίνει σε πλασματικό καθορισμό του κύκλου εργασιών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως άλλωστε έπραξε με την προδιαληφθείσα διάταξη της παραγράφου 29 του νέου άρθρου 16 του ν. 1418/1984, όπου και αφαίρεσε από τον κύκλο εργασιών του αναδόχου τον κύκλο εργασιών του υπεργολάβου. Η διάταξη αυτή όμως, όπως προεκτέθηκε, είναι περιορισμένης και πιθανότατα εφάπαξ εφαρμογής.

γ) Στη νομοθεσία δημοσίων έργων δεν υφίσταται ο όρος «πιστοποιητικό κύκλου εργασιών» ως εκ τούτου, δεν νοείται έκδοση τέτοιου πιστοποιητικού. Αντιθέτως, προβλέπεται ρητώς η έκδοση πιστοποιητικού εμπειρίας (άρθρ. 5 παρ. 8 ν. 1418/1984), του οποίου το περιεχόμενο και το πεδίο χρήσης δεν είναι επαρκώς διευκρινισμένα στη νομοθεσία.

δ) Ο όρος «εμπειρία» είναι κατ' αρχήν, από πλευράς εννοιολογικού περιεχομένου, διάφορος από αυτόν του «κύκλου εργασιών»· ωστόσο, σε αρκετές περιπτώσεις ο νομοθέτης φαίνεται να προβαίνει σε αδιάκριτη χρήση των δύο όρων. Ως εκ τούτου, εύλογα μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι, όταν ο νομοθέτης χρησιμοποιεί τον όρο «εμπειρία» στο άρθρο 5 παρ. 8 του ν. 1418/1984, υπολαμβάνει με τον όρο αυτό και τον κύκλο εργασιών, ιδίως υπό την έννοια του αριθμητικού μεγέθους που θα χρησιμοποιηθεί ως αριθμητής του κλάσματος α1 του Τύπου Κατάταξης σε μελλοντικές αναθεωρήσεις του εργοληπτικού πτυχίου των εργοληπτικών επιχειρήσεων οι οποίες θα διενεργηθούν με βάση το νέο άρθρο 16 του ν. 1418/1984.

2.2. Με βάση τα προρρηθέντα, η απάντησή μου επί του τεθέντος ερωτήματος έχει ως ακολούθως:

α) Η εγκεκριμένη υπεργολάβος εργοληπτική επιχείρηση δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το τμήμα του έργου που έχει αναλάβει

υπεργολαβικώς, ενώ ο ανάδοχος δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το σύνολο του έργου, συμπεριλαμβανομένων και των τμημάτων εκείνων την εκτέλεση των οποίων έχει αναθέσει υπεργολαβικώς σε άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις.

β) Πιστοποιητικό κύκλου εργασιών δεν εκδίδεται βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Βασίμως, πάντως, μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι το πιστοποιητικό εμπειρίας της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2940/2001, επέχει θέση πιστοποιητικού κύκλου εργασιών, το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται σε μελλοντικές αναθεωρήσεις του εργοληπτικού πτυχίου της επιχείρησης. Υπό την έννοια αυτή, στον μεν υπεργολάβο αναγνωρίζεται ο κύκλος εργασιών που αντιστοιχεί στο τμήμα τα έργου που έχει εκτελέσει υπεργολαβικώς, ενώ στον ανάδοχο ο κύκλος εργασιών του συνόλου του έργου, η δε διάταξη της παραγράφου 29 α' (δδ) του άρθρου 16 του ν. 1418/1984, η οποία ρυθμίζει το θέμα διαφορετικά, δεν τυγχάνει εφαρμογής, διότι αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο σε ειδικό ζήτημα της περαιωμένης πλέον έκτακτης επανάκρισης των εργοληπτικών επιχειρήσεων βάσει του ν. 2940/2001.

Με εκτίμηση

Σ.Α.Τ.Ε.

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος